

ב. הכנה לבר מצוה

ברכת צדיקי הדור¹

מסכת אבות

☞ כאשר הגיע האדמו"ר הרה"ק בעל ה"קדושת ציון" מבאבוב זצ"ל לעול המצוות נסע עם אביו האדמו"ר הרה"ק ר' שלמה הלברשטם זצ"ל מבאבוב, להתברך מפי

ב. בעת מלחמת העולם הראשונה בעת אשר יצאו מלכות בית בעלזא לגלות ראצפערד אשר בהונגריה, היה אז הגה"ק מבילגורייא זי"ע בשנת הבר מצוה, ובפקודת אביו ז"ל היה צריך להביא לו, בכל יום את המתברת עם חידוש תורה שהעלה הוא על גבי הכתב, ופעם אמר לו אביו ז"ל: אני מקנא בך שאתה יכול לכתוב חידושי תורה לבד, בלי להודק לכותב, הלוואי שגם אני הייתי יכול לכתוב לבד, ולא הייתי צריך לסמוך על אף אחד.

ומסופר שפעם קינא בו אחד וגנב לו את המתברת וקרעו לגזרים, והדבר כאב לו מאוד, אולם על אף שחשד באחד שהוא עשה זאת לא אמר לו כלום והפליא אביו את הדבר מאוד, ואמר שזה שעוצר עצמו ואינו אומר כלום זהו יותר גדול מעצם החידושי תורה.

כאשר שהה מרן מהרי"ד זי"ע בראצפערד, לא היו אז הרבה אנשים, והיה לו יותר זמן ללמוד ולחדש חידושי תורה והיה מסתובב בחדרו אנה ואנה ומחדש חידושי תורה, והחסיד ר' יוסף יארטשיבער היה עומד ושומע החידושים ומעלהו על גבי הכתב באותו עת כתב מרן זי"ע חיבור שלם מחידושו על סדר קדשים, ואמר: כשיש מלחמה בעולם, אין לו להקב"ה שמחה אלא שמחת התורה, והדי הקב"ה בפילפולא דאורייתא. מענין לענין באותו ענין סיפר הרה"ח ר' הרשל יערסלובער - שטריוס הי"ו, שהגה"ק מבילגורייא זי"ע סיפר לו, שנכנס לעול המצוות בשנת תרע"ה, והיו לו אז פאות יפות ומסולסלות. ופעם אחת אמר לו אביו מרן מהרי"ד ז"ל: "ערליכע יודען האבען געהאט אויסגקראכענע פאות, און נישט ווייל זיי רייסען דאס אויס, נאר פון פחד ה' ומהדר נאווט קריכט זיי אויס די פאות [ראי השם נושרים להם הפאות, ולא מפני שתולשים אותם, אלא מפחד ה' ומהדר נאווט].

ג. איתא במסכת סופרים: וכך היה מנהג טוב בירושלים וכו', בן שלש עשרה מוליכו ומקרבו לפני כל זקן וזקן, כדי לברכו, לחזקו ולהתפלל עליו שיזכה בתורה ובמעשים טובים.

סיפורי קודש ועובדות מרבוה"ק מבעלזא בענייני "בר מצוה"

כ"ק מרן מהר"י זי"ע, בהיותם שם בבעלזא, נענה אחד מהאנשים שהיו שם, כי נער הבר מצוה יש לו קול נעים להפליא, כיבדו מרן שיזמר איזה זמר שמעתי שמרן זי"ע כיבדו לשיר "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון", כאשר סיים לשיר, אמר לו מרן זי"ע, הנה שמע בני: לערנען האט א מעלה און ס'האט א חסרון, זינגען האט א מעלה און ס'האט נישט קיין חסרון [ללמוד יש בו מעלה אולם גם חסרון, לעומת זה שירה שאין בו שום חסרון ורק מעלה הוא], ותמהו כל הנאספים איך יוגדל מעלת הזמר על תלמוד תורה, נענה מרן ואמר: לערנען, קאן מען יא, איז עס א מעלה, קאן מען נישט איז א חסרון [ללמוד אם זוכים ויודעים ללמוד, הרי זו מעלה, ואם לאו, חסרון היא], זינגען, קאן מען יא איז עס א מעלה, קאן מען נישט איז עס נישט קיין מעלה, אבער נישט קיין חסרון [לעומת זה שירה, אם יודעים פרק בשירה, הוה מעלה, אכן אם לא יודעים, אמנם אינו מעלה הוא, אבל גם חסרון לא].

מיום שחרב בית המקדש שרו חכימא למהוי כספריא וספריא כחזניא (מט ע"א)

ביאר הגאון הגדול רבי יוסף דוב זצ"ל מברסק, בנוהג שבעולם אשר כל דבר שבהעדרו יש חסרון הרי הווייתו אינה נחשבת למעלה, אך אם העדרו אינו נחשב לחסרון הרי הווייתו נחשבת ליתרון ומעלה. למשל: אדם שאין לו עיניים, העדרם הוא חסרון ומום, ועל כן אין להלל אדם שיש לו שתי עיניים, אבל אדם שהקב"ה חננו בקול נעים, והוא בעל תפילה נאה ומזמר עד להפליא שהעדר ידיעת קול זמרה אינו חסרון שישפיל מדרגתו על ידי זה, שהרי לא יגונה מי שאינו יכול לנגן, אז ודאי מי שיש לו מעלה זו ראוי להללו ביתרון מעלתו על חבריו בתור מושלם, כן הדבר ממש יכולין להבחין בענין הנוגע ללימוד תורתנו הקדושה, הלא מלבד זה שכל בר ישראל משמיע כמה פעמים בתפילתו כי התורה היא חיינו ואורך ימינו, כן הוא מושרש בלבו של כל איש ישראל ומרגיש ממש כי לימוד תורתנו הקדושה הוא חיו, ואי ידיעתו נחשב לפגם גדול עד אשר אמרו ע"ה מותר לקרעו כדג וכו', א"כ על פי הכלל שאמרנו אין כל כך שבח ויתרון המעלה לאדם שקנה חכמה ודעת בתורה הקדושה מפני שבלעדיה הוא בעל מום, וכך היה באמת נשרש בעם ישראל בימים הקדמונים, וכל אב שהיה חס על בנו למדו תורה.

ועתה בעוה"ר נשתנו המושגים ואין כל כך בזיון להיות עם הארץ, ולפעמים גם מעלה, ואם נמצא אחד שיודע לברך על צנון יהיה גם ב"עם הארציות" שמברך ברכת המוציא כבר חושב לעצמו שיצא מכלל עם הארץ, קל וחומר מי שמברך ברכה הראויה היינו בורא פרי האדמה, חושב עצמו לבעל מעלה כל כך עד שהכל מחויבים לכרוע ברך לפניו ומי יכול לשלם בעד חסדו הגדול שזוכה את עם ישראל בחכמתו הגדולה. זהו שאמרו חכמינו ז"ל מיום שחרב בית המקדש, שבעוה"ר נפלנו עשר מעלות אחורנית עם הרגשת הכרח ידיעת התורה עד דשרי ספריא למהוי כחזניא, דהידיעה הוא יתרון ומתהלל אף רק במיעוט ידיעתו כמו החזן שיודע לנגן שהוא מתהלל במעלתו על ידי שמעלתו הוא יתרון, וכנ"ל. (קובץ "שערי אורה" שנה א—תר"צ—ח' ב)